

Moet iemand die in een rooms-katholieke kerk het vormsel ontvangen heeft of als volwassene gedoopt is in een evangelische gemeente alsnog openbare geloofsbelijdenis doen?

Vraagstelling

Iemand wil graag lid worden van de gemeente. Door twee ambtsdragers zijn er goede gesprekken gevoerd en dankbaar kan worden besloten dat hij of zij toegelaten wordt als lid. Wat is daar dan voor nodig? De betrokkene heeft een rooms-katholieke achtergrond en ontving ooit het vormsel. Of is als veertienjarige destijds gedoopt in een evangelische gemeente. Kunnen zulke vormen in andere kerken aanvaard worden als gelijkwaardig aan openbare geloofsbelijdenis? Of moet van zo iemand gevraagd worden dat hij/zij openbare geloofsbelijdenis aflegt?

Overwegingen

1. De kerkenraad beslist over toelating tot de gemeente in andere gevallen dan wanneer iemand met een schriftelijke aanbeveling van een zusterkerk binnenkomt (KO art. C10).
2. Bij de typering van belijdende leden (KO art. C3.2, Belijdende leden zijn gedoopt en hebben openbare geloofsbelijdenis gedaan) gaat de kerkorde uit van hen die als dooplid bij de gemeente behoorden en toen openbare geloofsbelijdenis deden; het artikel stelt geen criterium voor het toelaten van een nieuw lid als belijdend lid.
3. Openbare geloofsbelijdenis wordt getypeerd als resultaat van een groeiproces (KO art. C5.1, de kerkenraad bevordert dat elke gedoopt toegroeit naar openbare belijdenis van zijn geloof). Wie elders gegroeid is tot geloof, kan als 'volgroeid' en daarmee als 'belijdend' lid toegelaten worden tot de gemeente. Net als bij erkenning van een elders bediende doop erkennen we als kerken graag de weg die God met iemand gegaan is, ook als diens geloofsreis niet gelopen is via de ons bekende paden.
4. Er zijn daarom geen algemeen geldende regels over welke vormen van geloofsbelijdenis in de verschillende christelijke tradities gelijk te stellen zijn aan de openbare geloofsbelijdenis in een gereformeerde kerk. In elke situatie heeft een kerkenraad zelf te oordelen over het geloof van de betrokkene.
5. Bij toelating tot de gemeente is vooral van belang dat de kerkenraad, door gesprekken met de betrokkene, ervan overtuigd is dat deze oprecht gelooft en met de Heer wil leven. Daarbij komt uiteraard ook de inhoud van het geloof ter sprake. Op basis van zulke gesprekken deelt de kerkenraad aan de gemeente dat de betrokkene zich bij de gemeente wil voegen.
6. Of dit gepaard zal gaan met een openbare geloofsbelijdenis aan de hand van de reguliere vragen, of met de vrije vorm van een persoonlijke belijdenis of getuigenis (waarmee iemand zich presenteert aan de gemeente) of alleen met een mededeling namens de kerkenraad, is iets van pastorale afstemming met de betrokkene zelf.
7. Het doen van openbare geloofsbelijdenis mag niet als een belemmerende drempel neergelegd worden. Het kan makkelijk ervaren als miskennis van wat iemand eerder al gedaan heeft.
8. Tegelijk kan het vanuit de kant van kerkmensen soms gezien worden als een extra drempel (die we geneigd zijn weg te halen, invullend voor de ander dat we het hem daarmee makkelijker maken), terwijl het voor de betrokkene misschien wel een mooie vorm is om bewust zich te voegen in een gemeente, bewust zich uit te spreken voor mensen en vooral bewust de overgang te markeren naar

een leven toegewijd aan de Heer. Anders gezegd: openbare geloofsbelijdenis niet als voorwaarde, maar wel als mogelijkheid die we iemand aanbieden.

9. Specifiek m.b.t. het vormsel is dat dit doorgaans wordt ontvangen rond de leeftijd van 12 jaar. In een gemeente waarin openbare geloofsbelijdenis doorgaans gedaan wordt nadat iemand volwassen geworden is, kan daarom de vraag gesteld worden of het vormsel als gelijkwaardig geldt aan openbare geloofsbelijdenis. Pastoraal gezien speelt daarbij mogelijk vooral de vraag in hoeverre iemand destijds heel bewust deze keus gemaakt heeft. Als het destijds geen bewuste keus was, kan het doen van openbare geloofsbelijdenis voor de betrokkene juist een mooie bevestiging zijn van een nu wel bewust gemaakte stap.

Advies

De vraag gaat wat ons betreft niet over een zaak (namelijk of het vormsel gelijkgesteld kan worden aan openbare geloofsbelijdenis) maar over de persoon: is de kerkenraad overtuigd dat deze als belijdend lid bij de gemeente geïntroduceerd kan worden. Zo ja, dan kan in overleg met de betrokkene gezocht worden naar een passende vorm. Een vorm van openbaar geloof belijden kan dan waardevol zijn, maar is zeker geen voorwaarde.

Commissie Kerkelijke Adviezen
Rob Vreugdenhil, algemeen secretaris,
12 november 2024